

Handen in het haar, geen geld voor renovatie

Door: **Mirte Blok**

Scholen en gemeenten luiden de noodklok: er moet meer geld komen voor onderwijshuisvesting. Door de te lage bekostiging door het rijk zijn veel schoolgebouwen hevig aan renovatie toe en krijgen kinderen les in verouderde, slecht geïsoleerde gebouwen, die niet gezond zijn en waarin kinderen zich slecht kunnen concentreren.

Eén van de schooldirecteuren die met beide handen aan de noodklok hangt is Patrick van Campenhout van basisschool de Engelenberg in Kampen. Zijn school had eigenlijk al gerenoveerd moeten zijn, maar de renovatie die in 2027 eindelijk op de planning stond is in het meest recente Integraal Huisvestings Plan van Kampen toch weer opgeschoven naar 2032 wegens financiële tegenvallers van de gemeente. Samen met Irma Gelderblom van Stichting

Openbaar Onderwijs Kampen (OOK), vertelt Patrick wat dit betekent voor de Engelenbergschool.

Met potten en pannen

“Het meest vervelende waar we tegenaan lopen is dat als het regent, we met potten en pannen in de weer moeten. Als we om half acht ‘s morgens binnenkomen, zijn we soms wel een uur bezig om alles weer netjes te maken en zijn we net voor half negen klaar. Regent het overdag, dan kunnen de kinderen niet veilig over de gang omdat ze alle kanten op glijden”, vertelt Patrick. “Verder sla ik bij rondleidingen de wc’s over. Daar komt letterlijk een rioollucht uit. Ook zitten we met een aantal ogenschijnlijk makkelijke reparaties, die niet plaats kunnen vinden omdat de onderdelen niet meer te leveren zijn. Zo kunnen een aantal ramen niet meer open, omdat het scharniersysteem niet meer wordt gemaakt. Om dat te repareren

zouden we de kozijnen moeten vervangen, maar daar hebben we het geld simpelweg niet voor.”

“

Het geld dat eigenlijk voor leerlingen is bedoeld, moeten we nu aan huisvesting uitgeven

Ten koste van onderwijs

Het onderhoud van de gebouwen en reparaties moeten uit de zak van de stichting worden betaald en zijn vele malen hoger dan in een nieuw of gerenoveerd gebouw, vertelt Irma: “Dat gaat ten koste van het onderwijs. Je kan het geld maar een keer uitgeven. Je vraagt je wel af hoe lang dat nog verantwoord is. Het is geld dat eigenlijk voor leerlingen is bedoeld en wat we nu aan huisvesting moeten uitgeven.”

Het lek dicht

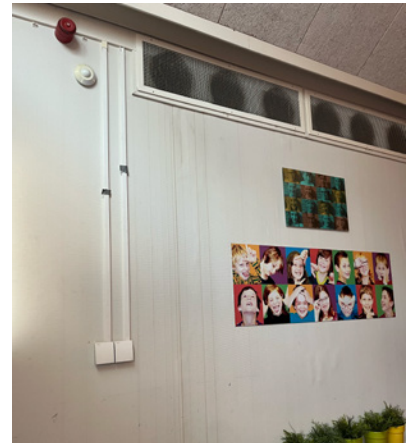
Patrick: “We gebruiken steeds lapmiddelen, omdat de gemeente geen geld heeft voor de renovatie. Het voelt een beetje als varen in een boot waarin je wel genoeg geld hebt voor emmers

om het water uit de boot te hozen, maar niet genoeg geld om het lek te dichten.” Irma valt bij: “Om dat lek te dichten hebben we echt de gemeente nodig.”

Gelukkig heeft Irma goed contact met de beleidsadviseur huisvesting onderwijsvastgoed van de gemeente. Als ze hem belt, komt hij direct en voor ernstige zaken komt ze makkelijk in contact met de wethouder onderwijs. Irma: “De gemeente is oplossingsgericht en altijd bereid mee te denken.” Maar de gemeente kan haar euro's ook maar één keer uitgeven en moet daarin keuzes maken. “Ik heb aangegeven bij de gemeente dat ik deze situatie niet meer verantwoord vind, maar de wethouder kan ook geen kant op – die zit ook met zijn handen in het haar wegens financiële problemen. Ondanks dat ze de renovatie niet kunnen betalen, denken ze altijd mee in wat wel kan. Bijvoorbeeld alternatieve huisvesting tijdens een verbouwing”

Met één nul achter

Terwijl het gebouw verder uit elkaar valt en bij elkaar gelapt wordt met hoge reparatiekosten, brengen leraren en kinderen er hun dag door. Patrick: “Leraren zitten soms met hoofdpijn tijdens het lesgeven, wegens een laag zuurstofgehalte in het lokaal. Ik ben erg dankbaar voor hun hoge arbeidsethos.” Hij benadrukt de risico's van een schoolgebouw van deze staat: “Verminderde leeropbrengst, ziekteverzuim van leerkrachten, onveilige situaties binnen de school.” Irma gaat verder: “Ook in Kampen hebben we last van de krappe arbeidsmarkt, dus je moet een streepje voor hebben om goede mensen aan je te binden. Wij staan daarin wel de hele tijd achter.” Los daarvan kampt de school met torenhoge energiekosten, want grote verduurzamingsinvesteringen in een gebouw dat op de planning staat voor renovatie, zijn financieel onverantwoord.

“

Ook de wethouder zit met handen in het haar wegens financiële problemen

De derde verantwoordelijke

Nu zowel de gemeente als schoolbesturen met de handen in het haar zitten, wordt alsmat duidelijk dat er een derde verantwoordelijke is in de vernieuwing van schoolgebouwen: het Rijk. Die heeft onderwijshuisvesting in 1997 gedecentraliseerd naar gemeenten en is het uit het oog verloren. Als gevolg daarvan krijgt de gemeente Kampen slechts 45% van het bedrag dat ze nodig heeft om alle schoolgebouwen op fatsoenlijk niveau te krijgen. Daarmee ligt de gemeente net onder het gemiddelde van 53%. Gemiddeld krijgen gemeenten net iets meer dan de helft van het geld dat nodig is om scholen up tot date te houden. Dat is nog zonder luxe en extra ruimte voor bijvoorbeeld individueel onderwijs. Gewoon krap, veilig en gezond.

Goodwill in de gemeente

Irma: “Het Rijk moet zich aan de afspraken houden en zorgen voor voldoende bekostiging. Ons gebouw komt uit 1950, is in de tussentijd één keer gerenoveerd en volgens de gemaakte afspraken echt aan vervanging toe. Vanuit de gemeente Kampen ervaar ik de goodwill wel, maar het gaat echt om die zak geld vanuit Den Haag. Dat is het enige wat zou helpen.”

Patrick vertelt dat de school een goede lobby heeft richting de gemeente en steeds concreet blijft aangeven wat het probleem en de urgentie is. “Meer kunnen we niet. Uiteindelijk moet de gemeente het met het Rijk regelen.” Hij benadrukt het belang van dat deze verhalen worden verteld en gezien, zodat het probleem een gezicht krijgt. Dat geldt voor alle scholen in Kampen, maar ook voor de rest van Nederland, want deze crisis rondom onderwijshuisvesting raakt iedereen werkzaam in het onderwijs, of met een kind op school.

Irma Gelderblom en Patrick van Campenhout